

DIRECTOR
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ - JUD. TARNAVA MICĂ

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială :: ::

Unitatea

REDACTOR RĂSPUNZĂTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei
Numărul 4 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Despre bizantinism

În numărul ultim (11—8 Decembrie c.) al revistei clujene „Societatea de mâine”, d. Șt. Bezdechi publică sub titlul „Bizantinism” un studiu deosebit de interesant, care lămurește cu multă competență, pe temeiul de exemple clasice luate din cronicarii bizantini, înțelesul genuin al „bizantinismului”.

În coloanele noastre încă s'a putut citi acest cuvânt, nu odată. Și, considerând mentalitatea atât de înrudită cu noțiunea lui a fraților ortodocși — cari mereu ne silesc să ne ocupăm de ei —, e sigur că se va mai putea citi și de acum înainte. Găsim deci, că nu strică să precizăm și noi mai de aproape noțiunea „bizantinismului”.

„Ceeace caracterizează „bizantinismul” — spune d. Bezdechi — sunt anumite trăsături specifice, cari se întâlnesc mai ales și mai des în istoria marelui împărații cu capitala pe malurile Bosforului... Caracteristica acestuia e frecvența lipsei de caracter... dela cei mai de jos până la împărați, lingușirea, intriga, nerecunoștința, calomnia, duplicitatea și cinismul”.

Spre a ilustra această definiție — care ni se pare atât de perfectă, încât anevoie i-s'ar mai putea adăuga ori scădea ceva —, d. Bezdechi dă între altele și următorul exemplu, care, deși nu este cel mai tipic, ilustrează perfect de bine ideea, mai având și avantajul de-a lămurii ascensiunea patriarhală a lui Fotie.

„Era vorba — spune d. B. — să se aleagă un nou patriarh după rămânerea vacantă a sf. scaun, în 857. Fiecare partidă clericală își avea candidatul ei. Bardas... se opri la Fotios. Dar acesta era mirean și canoanele interziceau accesul lui la marele rang bisericesc. Pretendenți erau mulți, dar nimeni nu vrea să audă de învățatul Fotios. Atunci cancelarul făgădui, între patru ochi, tronul patriarhal, pe rând, fiecărui episcop candidat, cu condiția ca atunci când împăratul — Mihail III — îi va oferi această demnitate, fiecare să refuze de ochii lumii. Candidații, fiecare sigur că el e alesul, se bucurau așteptând ziua convocării, fără să știe, firește, nici unul nimic de promisiunea făcută celuilalt.

„În ziua hotărâtă, ei căzură într'adevăr în cursă. Împăratul, cu iscusință călăuzit de Bardas, primi ad-litteram refuzul fiecăruia, spunând că va aviza și, în lipsă de alt candidat, alese pe Fotios. Preasfinții părinți, zăpăciți, neavând timp să se concerteze și neavând încotro, aleseră pe Fotios...”

„Asta se cheamă bizantinism!” —

Iar cine vrea și alte exemple, luate chiar din viața clerului bizantin — „care ne furnizează, spune d. B., cele mai tipice și mai josnice dovezi de duplicitate” —, citească în întregime studiul amintit.

Români romano-catolici

Pentru o acțiune de salvare a unor Români în primejdie de a fi desnaționalizați

(=) Zilele trecute am primit la redacție o scrisoare în limba maghiară, semnată „egy bánáti román” (un Român din Banat), care ridică o chestie vrednică de-a i-se da toată atenția.

Autorul ei ne spune anume, că în Banat, și probabil și pe aiurea, s'ar găsi foarte mulți descendenți ai unor părinți români de lege ortodoxă, cari luând soții catolice (germane, slovace, maghiare, cehe ș. a.), nu puteau fi cununați după legile bisericii catolice decât învoindu-se, prin reversal, că toți copiii vor fi botezați și crescuți în legea catolică. Dar asta nu putea să însemne, că sub raport național copiii acestor părinți trebuiesc înglobați — cum de fapt s'a întâmplat — în națiunea maghiară. Deși romano-catolici, acești copii născuți din tată român și mamă germană, slovacă, cehă, ori chiar maghiară, sunt în drept de-a se socoti și de-a fi socotiți Români și de-a fi încorporați națiunii dominante a țării.

*

Dupăcum o arată atâția frați, aparținători eparhiilor latine de București și Iași, Români pot să fie foarte bine și romano-catolici. De aceea autorul scrisorii face, în legătură, următoarele propuneri:

1. Să se conscrie, după comune, toți copiii născuți în condițiile arătate mai sus, urmând a fi socotiți și crescuți ca Români.

2. Studiul religiei, ori, dacă au ajuns să fie adulți, predica și toată îndrumarea religioasă, să li-se facă în limba română. Și dacă preotul latin concernent n'ar putea satisface (din orice motive) acestei cerințe, grija lor sufletească ar trebui trecută în sarcina preoților români uniți, cari nu pot fi străini de acest gând.

3. La reversalele ce s'ar mai da, în condiții similare, pe viitor, să se declare răspicat că legea catolică a copiilor nu atinge nici decât naționalitatea, care la toate căsătoriile mixte sub raport național e firese să se fixeze în favorul părții ce aparține națiunii dominante a țării.

4. Pe seama acestor Români romano-catolici din Ardeal, cari sunt mult mai numeroși decum s'ar crede, să se înființeze o episcopie, ori măcar un vicariat aparte, care subtrăgându-i de sub iurisdicția actualelor episcopii catolice maghiare, să le poată asigura pentru țară și neam calitatea indiscutabilă de Români veritabili. —

Atâta timp, cât lucrurile acestea nu se vor face — scrie cu multă durere autorul — noi, ai căror tată, ori mamă, au fost Români, vom continua să sporim, în detrimentul româ-

nismului susținător de stat, numărul Maghiarilor, ne uităm limba, ori o vorbim rău și neavând nici o posibilitate, ca la recensementele ce se fac să fim trecuți ca Români.

*

Dupăcum reiese din aceste șire, chestia merită în adevăr toată considerația. Imbrățișată cuminte și fără a se trece în exagerările cari nu folosesc pe nici un teren, ea ar putea aduce, credem, un însemnat aport național, fiind în aceeași vreme și o operă de salvare pentru atâtea suflete cari nu se pot desface singure din legăturile în cari au ajuns.

Episcopia noastră din Lugoj ar fi poate cea mai chemată să inițieze această acțiune de mare importanță națională.

Un nou cuvânt pentru Blaj. Chestia desființării, prin noul buget, al spitalului nostru din Blaj și a postului de medic al orașului, a îndemnat pe d. Pamfil Șeicaru să scrie în numărul dela 13 Decembrie al ziarului „Cuvântul” un inimos articol, intitulat: „Desființați Blajul”.

Fără a pune în discuție, dacă d. P. Șeicaru n'ar fi putut găsi și un prilej mai nimerit pentru șirele sale de caldă simpatie pentru Blajul, în favorul căruia rupe o lance — ne gândim mai ales la situația încă tot foarte precară a școlilor lui —, ne facem datoria de-a înregistra următoarea caracterizare a Blajului nostru:

„Dar nu-i oare îndreptățită revolta... „unui oraș, care cuprinde istoria însăși a formației ideii naționale, a orașului în care, la umbra bisericii unite, dominată de spiritul Romei eterne și catolice, a răsărit conștiința filiațiunii romane. Pentru orașul lui Petre Maier sau Micu, pentru orașul, unde Bărnăușiu „a svărlit torța lui 1848, o uitare poate egala „o profanare”. —

Mulțumim dlui Șeicaru și-l rugăm să nu uite a ne lua apărarea și cu alte prilejuri.

În atențiunea dlui Șt. Bezdechi. Dupăce în Nr. 48 al acestui organ am comemorat și noi — alături de întreaga țară —, la loc de frunte, săvârșirea din viață a celui ce a fost Ion I. C. Brătianu, ne-am permis să ne ocupăm în numărul următor (49) de un necrolog dat în cauză de consiliul orașului Blaj, pe care-l numeam „o batjocură”, menită a fi „o veșnică pată pentru consiliul care a putut prezida la 1927 destinele administrative ale Blajului nostru”.

Spuneam anume, sprijinind afirmația cu citirea unei părți a necrologului, că numitul

consiliu făcea mult mai bine să se fi obținut dela tipărirea acestui document, decât să dovedească o „insuficiență intelectuală“ atât de manifestă, cum este aceea ce transpiră din necrologul pe care l-a tipărit. Protestam contra lui în numele Blajului, care „nu-i iertat, cum spuneam, să poate fi înfățișat nicăiri și sub nici un raport în haina degradantă a unei atari insuficiențe“. Comemorarea celui adormit se cădea s'o fi făcut „în stil mai mare“, dar dacă puterile actualului consiliu n'au ajuns pentru asta, trebuia să n'o compromită măcar, în felul cum s'a făcut.

Așa am scris și așa ne-a înțeles toată lumea. Adecă nu, s'au găsit totuși oameni, cari să ne „înțeleagă“ în alt sens, și cari au crezut că nu ajunge să „înțeleagă“ numai ei astfel, ci trebuie să încercă a aduce și pe alții la acest fel de înțelegere, că adecă prin șirele noastre ne-am fi ridicat împotriva comemorării lui Brătianu, certând consiliul Blajului, pentru că a „indrăsnit“, chipurile, să-i publice necrologul.

De necrezut, dar așa este. Și pentru ca și autorul „cuvintelor frățești“ din „Națiunea“ să poată fi deplin documentat, lăsăm să urmeze aici întreg acest document al celei mai abjecte perfidii bizantine, publicat în numărul dela 9 Decembrie al „Telegrafului Român“ din Sibiu.

Iată cum au înțeles acești „frați“ — cari se fac a nu ști nimic despre editorialul din Nr. 48 —, scrisul nostru din numărul următor:

Orbiți de patimă se arată din nou confrății dela Unirea, foaia ce reprezintă mitropolia greco-catolică dela Blaj. În numărul său dela 3 Decembrie 1927, sub titlul de „O bat ocără“ ține o strașnică lecție, de iezuitică inspirație, consiliului orașului Blaj, din motiv că acest consiliu a îndrăznit (— închipuiți-vă sacrilegiul!) să tipărească un necrolog la moartea lui Ion I. C. Brătianu, care primise a fi trecut, din partea consiliului pomenit, între cetățenii de onoare ai micului orașel. Îndrăzneala de a tipări necrologul chiar în „orașul de reședință Blaj“ este declarată de către bisericeasca foaie blăjeană, *batjocură*, „care va rămâne (sic!) o veșnică pată pentru Consiliul care a putut prezida la 1927 destinele administrative ale Blajului nostru“... Așa sfârșește osânda Unirii.

Iată cum se știe ridica foaia greco-catolică, dirijată de un inconștient, la gradul de cuviință și de res-

pect manifestat de țara întreagă față de memoria celui ce a lucrat atât de mult la făurirea României noastre de azi!

Dezarmați complect în fața acestor șire, lăsăm pe cititori să judece singuri, dacă dintre trăsăturile caracteristice ale „bizantinismului“ — de care ne ocupăm la alt loc —: „lingușirea, intriga, calomnia, duplicitatea, ori cinismul“ este aceea, la a cărei glorie au râvnit, prin aceste șire, ucenicii I. Preasfințitului sibiian, care nu se sfieste să predice în acelaș număr al „Telegrafului“ despre: „Mai multă iubire“.

... Oricum vor judeca cititorii, noi credem, că d. Bezdechi ne va mulțumi pentru serviciul ce i-am făcut prin subministrarea acestui nou exemplu de „bizantinism“ veritabil.

O glorie a bisericii

(ap.) În toamna aceasta s'au împlinit trei sute de ani dela nașterea lui *Jean Bénigne Bossuet*. Rar s'a văzut în Franța o atât de impunătoare închinare a tuturor, credincioși și necredincioși, în fața aceluiaș nume, cum este izbucnirea unanimă a elogiilor pioase aduse din acest prilej „vulturului dela Meaux“. S'au scris volume, s'au deschis anchete în lumea literelor, s'au organizat serbări, s'au inaugurat muzee în cinstea lui.

Personalitatea excepțională alui Bossuet explică deplin elanul comemorării. Orator fără seamăn, filosof, istoric, polemist și exeget, Bossuet a dus în toate aceste câmpuri ale spiritului omenesc tăria unei gândiri originale, în care limpezimea și măsura latină nu sunt întrecute decât de adâncimea, avântul și bogăția ei strălucitoare. Și, pe deasupra, a mai avut un dar admirat de toți: gândirea lui puternică și-a creiat o haină de frumusețe neîntrecută. El este până astăzi cel mai mare artist al limbii literare franceze.

Geniul și arta lui Bossuet au avut un singur obiectiv: *Credința*. Viața întreagă, elev în școala bisericii, educator al Delfinului Franței, ori episcop cu faimă, Bossuet s'a socotit totdeauna un simplu dar pasionat servitor al credinței sale. În toată grandioasa lui operă, cu care nu se poate asemăna în bogăție decât

doar Voltaire, începând cu volumele de predici și celebrele „vorbiri funebre“ și, trecând peste neîntrecuta filosofie a istoriei condensată în „Discurs sur l'histoire universelle“, până la „Meditațiunile asupra evangheliei“, nu se găsește o singură pagină profană. Credința este seva și animatoarea tuturor. Ea dă viață și putere rațiunii, cu care se înțelege admirabil și se ajută împrumutat la biruință. Rar un credincios mai raționalist, și rar o rațiune mai credincioasă decât la Bossuet. Toată originalitatea elocinței lui, spune o vorbă celebră, nu se servește de vorbă decât pentru gândire, iar de gândire numai pentru adevăr și virtute.

Din adâncimile credinței s'a nutrit și *caracterul* viguros, drept, blând și neînduplecat în aceeaș vreme, al preotului prieten săracilor, al educatorului de regi, care niciodată nu a fost curtezan, ci mai curând judecător peste vii și morți, al episcopului apostol și al polemistului aprins, care nici în cele mai violente discuțiuni cu ereticii nu-i agrăia altfel decât „frații noștri separați“.

Este firesc deci, că această mărime a fascinat întreaga lume cultă, care, alături de Franța, îl sărbătorește cu pietate. Și ne bucurăm, că din uriașele șiruri ale omenirii recunoscătoare de astădată nu lipsește nici neamul nostru. „*Prietenii Istoriei Literare*“, considerând tot binele ce ni l-a făcut Bossuet prin lumina ce-a împărtășit intelectualilor noștri, precum și contribuția lui la formarea prozei românești — fiind tradus încă de pela 1850 —, vor ținea, mâine, Duminecă, în 18 Decembrie, o ședință specială pentru comemorarea lui.

Creștini și români, recunoscători lui Dumnezeu pentru strălucirile ce le trimite din vreme în vreme bisericii sale, ne plecăm și noi cu admirație în fața memoriei „vulturului dela Meaux“.

Mișcarea esperantistă. Anul acesta s'au împlinit zece ani dela moartea doctorului *Zamenhof*, creatorul limbii internaționale „esperanto“, pentru care se face o propagandă din cele mai vii în toate părțile lumii.

Ziua de 15 Decembrie este aniversara nașterii (1859) acestui încăpăținat vizionar,

Foia „Unirii“

Momente istorice

Roma, Bizanțul și Ohrida în viața neamului nostru
de Dr. Nicolae Lupu

II

La anul 1014, împăratul bizantin Vasile II, care, pentru cruzimile ce folosea față de Bulgari, a fost numit „Bulgarocton“, adecă „ucigaător de Bulgari — sfărâmasă aproape cu desăvârșire împărăția acestora, Bizanțul triumfase asupra Ohridei. Aceasta o și simțiră Bulgarii, căci împăratul numi de patriarh al Bulgarilor pe călugărul grec Ioan din mănăstirea Dibra, căruia îi supune și pe *Valahii din toată Bulgaria*.*)

Intoleranța bulgărească trebui să cedeze intoleranței bizantine grecești, căci cu acest Ioan de Dibra începe seria de patriarhi greci în secolul bulgăresc al Ohridei. Prin acești patriarhi, mai cu seamă pe timpul lui Cerularie, ura încontra Romei pătrunse și mai cu ușurință și mai adânc în inima clerului bulgar, iar acesta la rândul său știu s'o introducă cu forța printre Români, prin preoți și episcopi ca Teoctist de pe timpul lui Alexandru cel Bun și cu mijloacele pe cari le-am văzut pe vremea Asaneștilor.

*) Vezi *Dr. A. Bunea*, Incercare de istoria Românilor până la 1382, București, 1912. pag. 81.

Cu toate acestea, tot se mai află la noi pretenși istorici cari susțin, că schisma greco-bizantină este legea *strămoșească* a Românilor, cercând prin aceste fraze late și fără fundament să ademenească pe aceia cari au avut fericirea a se întoarce la sinul mamei Roma la anul 1700, și să-i țină pe toți Românii și pe mai departe în fosforul putregaului bizantin, lipsindu-i, fără milă, de lumina rodnică și binefăcătoare a cetății lui Petru și a Papilor.

Dacă hidra bulgărească îmbrăcată în antereu bizantin n'ar fi smuls pe acest neam din brațele Romei, îngropându-l sub mormanele de cenușă al propriei sale civilizații, azi istoria noastră ar fi mai complectă, neamul nostru ar fi cunoscut lumii precum sunt cunoscute și popoarele surori din Apus, căci Roma niciodată n'a purces într'un mod atât de șovinist și necreștinesc ca Grecii și ca Bulgarii. Ba din contră, abia vedem încreștinându-se barbarii, și Roma le dă episcopi de neamul lor. La 1234, papa Gregoriu al IX lea scrie principelui de coroană Bela al Ungariei, că auzind că n'episcopia Cumanilor se află niște popoare cari se numesc Români, el a invitat pe episcopul Cumanilor să le numească episcop catolic din neamul lor. *)

Și tot asemenea făcură papii și mai înainte,

*) Vezi *N. Densușianu*, Documente privitoare la istoria Românilor (1199 - 1345). București, 1887. Nr. 108 pag. 132.

ori de ce naționalitate ar fi fost ei; au căutat ca toate popoarele din sinul bisericii într'adevăr catolice, să fie păstorite de oameni cari cunosc firea și necasurile lor.

Dacă biserica noastră în toate timpurile ar fi fost păstorită de bărbați cu trăgere de inimă pentru acest popor, am fi înaintat și noi cu celelalte popoare cari au avut acest noroc. Mănăstirile noastre n'ar fi fost lăcașuri de trântori greci, jefuitori și distrugători ai bunelor moravuri românești, ci ar fi fost ca și cele din Apus, faruri de lumină și de cultură națională.

Acest lucru bine îl știau Grecii dela Bizanț, în brațele cărora ne aruncaseră Bulgarii, și de aceea la anul 1369, când patriarhul Constantinopolului a aflat de bine (nu din cauze creștinești, ci politice naționale) să înființeze mitropolia Ungro-Vlahiei, a numit de mitropolit pe Grecul Iachint Kritopulos *)

S fetul românesc era nutrit cu fărimiturile ce cădeau de pe mesele sărăcăcioase ale Grecilor, și pe când la neamurile cari erau unite cu Roma înflorea literatura și artele, la noi literatura consta din traduceri rele și superstițioase ale: Celor 12 vâmi ale văzduhului, Epistolia, Alchird și Anadam, și alte bazaconii mărunte, cari chinuiau sufletul român, dornic

*) Vezi *Ep. Melchisedec*, Relațiuni istorice. An. Academiei. Seria II. Tom. III. pag. 2 și *Dr. A. Bunea*, Ierarhia Românilor. Blaj. 1904. pag. 66.

care timp de 40 ani a muncit ziua și noaptea pentru izbândirea idealului său. Și nu se poate spune, că ar fi muncit fără rezultat. Literatura esperantistă numără azi peste 5000 de volume, originale și traduceri (între cari și din limba română) și o întreagă serie de reviste (vre-o 70) se ocupă de popularizarea acestei limbi, pe care cantonul Geneva (Elveția) a și dispus să se introducă în școli. Relațiunile radiofonice ale „Asociației internaționale de radiofonie” se fac în această limbă și aproape nu este stațiune de radiodifuziune, care să nu emită cursuri, conferențe și știri în limba esperanto. Târgurile internaționale o întrebunțează cu succes, ocupând locul al patrulea între limbile curente la ele, iar „Liga națiunilor” o recomandă, văzând în ea un bun mijloc de înfrățire a națiunilor, care, dacă se dușmănesc, este și pentru că nu se cunosc.

La noi încă exista o societate esperantistă, — în frunte cu dd. *Gen. C. Găvănescu* și *Gr. Trancu-Iași*, fost ministru —, care răspunde cu plăcere la orice informații i-s'ar cere în privința limbei și mișcării esperanto. Sediul ei este: București, str. 11 Iunie 80.

Știri mărunte

Personale. P. Ven. Ordinariat de Gherla a numit pe pâr. *Gavril Pop* adm. local la Suciul de jos.

Ortodoxia permite recăsătorirea preoților? Numărul dela 1 Decembrie c. al ziarului „Crucea” din București publică, sub titlul „Preoți văduvi”, următoarea știre puțin comună: „Avem informații, că la episcopia Huși s'a încuviințat unui preot văduv să se căsătorească civil și chiar religios. La cununie au luat parte și câțiva preoți din administrația episcopiei Huși. E un început bun și n'avem decât cuvinte de laudă și de mulțumire de modul cum se gospodărește. Ar trebui intensificată dispoziția aceasta pentru ca să se isprăvească odată cu acest echivoc”. — Că în ce a stat echivocul de care vorbește „Crucea”, nu știm. Știm însă, că apucând pe acest drum ortodoxia riscă să-și

de științe înalte, și, din firea sa, capabil de-a și-le însuși, dacă limba slavonă și îngusta literatură ce i-se subministra în această limbă, nu i-ar fi pus întotdeauna piedecă.

Chiar și la anul 1698, când Atanasie Anghel fusese hirotonit la București, în punctul al 5-lea dintre cele 22, câte avea instrucția dată din partea patriarhului Dositeiu al Ierusalimului, fi zice că „toate cărțile liturgice și toate slujbele domn zeești, să se nevoiască cu deadinsul a le face în limba slovinească sau elinească, eară nu românește sau într'alt chip” *)

După unirea dela 1700, îndată vedem pornindu-se curente naționale, atât în Transilvania, cât și în principatele românești. Focul sacru al Romei a început să imprăștie spuza, iar cărbunele aproape stins în decursul veacurilor de crivățul greco-bulgaresc, la sufletul cald al Romei începu a se înviora. Conștiința națională, prin opera celor trei apostoli biserici: Sincai, Maior și Micu, începe a se desmorti, a-și pretinde drepturile naturale, a-și croi un drum nou spre un falnic viitor, și prin puterea de viață dată de Roma și împropătată tot de ea, se arată lumii ca popor tânăr, vâjnos, robust și vrednic de o soarta mai bună în concertul popoarelor lumii.

Cine a influențat asupra neamului nostru într'un mod mai prielnic și mai binecuvântat

piardă și cele câteva urme de apostolicitate pe cari le mai păstrase până acum. De aceea nu credem, că dorința curioasă a ziarului „Crucea”, de-a se merge înainte pe această cale, va ajunge să fie împlinită.

Dela societatea regală română de geografie. Văduvită prin moartea Regelui Ferdinand, societatea de geografie și-a ales, în adunarea generală ținută săptămâna trecută un nou președinte în persoana M. Sale Regelui Mihai. Alteța Sa Principele regent Nicolae a fost ales vicepreședinte de onoare, iar d. G. Buzdugan a obținut calitatea — avută încă mai de mult din partea patriarhului Miron — a unui membru de onoare. D. Dr. Oprescu a făcut o comunicare asupra maladiei de gușă în România.

Locale. Dumineca viitoare, Nașterea Domnului, va predica în catedrală I. Preasfinția Sa pâr. mitropolit Vasile, iar Luni, a doua zi de Crăciun, Mgr. Dr. Ioan Coltor, canonic mitropolitan.

— Neaprobându-se din partea Centralei lucrările făcute în primăvară în chestia băncii populare, aderenții mișcării s'au adunat Luni trecută din nou, găsind un aranjament în conformitate cu îndrumările primite dela Centrala din București a acestor instituții. De acum înființarea unei bănci populare în Blaj poate fi socotită ca un fapt împlinit, și lumea privește cu mult interes în calea binelui ce poate să-l aducă nouă bancă, mai ales în această cumplită criză financiară.

— În cadrele despărțământului local al „Astrei” s'a ținut Dumineca trecută o conferință deosebit de interesantă a dlui Dr. Gheorghe Preda, vicepreședintele Asociațiunii, care ne-a întreținut timp de peste o oră asupra impresiilor sale câștigate în o călătorie la Londra.

Grazia Deledda, căreia i-s'a acordat anul acesta premiul Nobel pentru literatură, s'a născut la 1873 în statul Nuaro (Sardinia), începând să scrie încă dela vrâsta de 15 ani. Dela simple povestiri luate din viața dela țară a Sardiniei, a trecut foarte curând la romane, cari, rămânând întâiu la aceleași subiecte au început să se preocupe de probleme mai universale abia după anul 1900, când scriitoarea s'a stabilit la Roma. Ultimul său roman se in-

decât Roma? Cui îi datorește poporul român cece are mai mult decât ei? Și iarăși, cui poate atribui mai mult inapoierea și ignoranța decât binantismului putred și șubredului slavo-bulgarism? Care dintre aceste trei patriarhii, a căror influență asupra vieții noastre de popor latin și creștin a avut asupra ei urmări mai binecuvântate decât Roma papală?

Indrăsnesc deci să spun, că păcat strigător la cer fac aceia, cari încearcă să murdărescă pe această mamă binevoitoare. Și mai mare păcat fac aceia, care cu scrieri tendențioase, de orice natură, caută să abată neamul nostru dela unirea cu Roma, calea cea mai potrivită firei lui, și înspre care vrea să-l ducă însuși Acela, care l-a creat și la conservat în mijlocul atâtor primejdii.

„Gazeta gazetarilor”. Sub titlul acesta a început să apară în Cluj, la 8 Decembrie c. o nouă gazetă săptămânală, care neînțelegând să intre în solda vre-unui partid politic, și-a propus să servească exclusiv interesele naționale și culturale ale țării. Este un gând din cele mai bune și lătauțului număr a reușit să-l realizeze într'un chip din cele mai promițătoare. Dacă va putea să continue pe drumul acesta — și „Sindicatul presei române din Ardeal”, care-l editează, ne asigură că are s'o facă —, va fi o sfântă datorie a tuturor să i dăm tot sprijinul pentru a putea să trăiască.

titulează „Annalena Bilinni”, deosebit de remarcabil prin vigoarea și simplitatea stilului, și se crede ca acesta a contribuit mai mult la distincția ce i-s'a făcut prin decernarea premiului. — Amintim aici, că dintre scriitorii italieni, singur Carducci a mai obținut premiul Nobel, în timp de 27 ani de când se conferește.

In chestia turburărilor studentești. Arătându-se, că la congresul din Ordea au participat la 6000 studenți, un ziar a calculat, modest, câte 1500 Lei pentru dus și întors, ceea ce înseamnă 9 milioane de Lei. Adăugând apoi, iarăși foarte modest, cel puțin câte 500 Lei de persoană pentru întreținere, ar mai rezulta o sumă de 3 milioane Lei, în total 12 milioane. Un alt ziar evaluează pagubele cauzate prin devastări la cifra de circa 88 milioane, așa că congresul ar fi costat țara la rotund 100 milioane. — Și atunci ne întrebăm și noi, alături de toți fiii buni ai acestei țări: Nu se putea oare folosi aceasta sumă spre scopuri mai bune?

Un semn al vremii. La Viena s'a ținut de curând un meeting ciudat. I-s'ar putea zice apocaliptic. Femeile burgheze, în majoritate deci trecute prin școli, cer nici mai mult nici mai puțin decât *permițerea avorturilor*, adică dreptul de-a ucide oameni, fără frică de pedeapsă. În acest scop cer ele ștergerea articolului 144 din codul penal, ori măcar introducerea unui principiu mai larg, asemănător legii germane care permite avortul pe lângă o indicație medicală. Bietele vreau mai mult: îngăduirea lui și din considerații pur sociale. Unul din principalele lor argumente este zădarnicia oricărei opreliști de aceasta natură. În Germania anul trecut au fost 400,000 de avorturi, dintre cari abia 4000 au ajuns înaintea justiției, deci 99 la sută au rămas nepedepsite. — O tempora, o mores!

† **Aurelia Mărginean n. Deac**, soția preotului nostru Mihail Mărginean din Ungurei (arhidieceză), s'a stins la 11 Decembrie c. în anul 62 al vieții. O deplâng numeroase rudeni. — Fie-i partea cu dreptii!

Telefonul „Unirii”

T. Satu-mare. Vom scoate și anul acesta micul „Calendar al Unirii”, pe care-l vom trimite gratuit tuturor abonenților noștri. Fiind și anul trecut foarte căutat, nu-i eschis să-l scoatem și în vânzare.

B. Cluj. Oricât de simpatică s'ar părea autorului ideea „celor 2 corăbii” de pe lacul Genisarului, și oricât de mult ar ținea la ea, fiind gata, se pare, a trece cu ea, la caz de nevoie, în rătăcirile unei a treia corăbii, ea este greșită din temelie. Iar a spune — pilduind sub ele cele 2 biserici românești —, că „amândouă au trudit și nimica nu au prins”, înseamnă de-a dreptul a te îndoi, dacă poți, ori nu, recunoaște în vre-una din ele ctitoria divină a Mântuitorului. Ideea unei singure corăbii mântuitoare este în biserică noastră o dogmă atât de însemnată, încât nu-i eschis ca ceice se încapăținează a fi zis „altfel” odată, „și așa sic și acum și totdeauna”, să nu poată sta prea mult timp în acest echivoc. Până acum cărțile nu sunt date încă pe deantregul pe față, dar sperăm ca în curând o să se facă deplină lumină. Discuțiile „cât mai largi” anunțate în chip de amenințare, la cari am promis întreg concursul nostru, vom căuta să le îndrumăm anume în direcția acestui „luminis”, unde se vor putea cerceta mai cu amănuntul „cele două corăbii”. — Indemnați de autorul „cuvintelor frățești” din numărul dela 9 Dec. al „Națiunii”, de a nu mai căuta „zizanie”, iată-ne deci, cu pline vânture, în căutarea „luminei”.

P. Curmătura. Singurul dispunător în chestie de părăstare și orice alte servicii publice este în biserică noastră episcopul, fără a cărui ordin este interzis a se aranja solemnități de orice natură, cari ies din cadrele normelor și dispozițiilor curente. Nici prefectura, nici orice alt oficiu de administrație civilă n'are deci cădere de a se amesteca în atari chestii, decât prin intervenții făcute la autoritatea episcopicească. Provoacându-se la aceasta, preoții nu pot avea nici o neplăcere de pe urma refuzului de-a se preta la parastase, ori alte servicii publice, neadmise de legile bisericesti în vigoare. Dacă urmează invitării unor nechiamăți, pot să aibă, în schimb, neplăceri cu propria lor autoritate.

C. Oradea. Faptul, că „Dimineața” a reproduș în întregime aprecierile noastre referitoare la congresul studentesc, nu scade, credem, întru nimic valoarea aceluia, dupăcum, în schimb, nime nu se poate socoti mai bun, pe simplul motiv că ar fi desaprobat din partea acestui ziar. În chip excepțional, poate, dar atitudine noastră consecventă, în această materie, este împărțită azi de o lume întreagă, care nu poate concilia nici decum răsboinicia declamatorică a cutărui pseudo-Mussolini cu principiile eterne și invariabile ale eticii noastre creștine.

Oficiul parohial Chiheim. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent.

*) Vezi *Cipariu*, Acte și fragmente. Blaj, 1855, pag. 243.

Parohia gr.-cat. Rodna nouă. Vă rugăm, mai trimiteți încă 50 Lei pentru completarea abonamentului pe anul curent.

P. Făgăraș. Abonamentul pentru d. Dr. A. Micu l-am primit la timpul său, când am și răspuns în „Telefon“.

S. Geoagiu. Fiind pe anul curent achitat abonamentul, suma trimisă s'a contat pe anul viitor.

B. Tetiș. Am primit 200 Lei. Abonamentul e achitat până în 31/III 1927.

Ch. Oradea. Am primit 600 Lei. Achitat până la finea anului curent.

B. Sărata. Din suma trimisă, 200 Lei s'au contat pe anul 1928.

M. Săuca. Suma trimisă s'a contat în abonamentul anului viitor.

O. Oena Dejului. Am primit abonamentul pe anul curent.

P. Boian (Bucovina). Mai aveți restanță de 180 Lei.

Z. Petroșeni. Achitat până la finea anului curent.

A. Onești. Chităm primirea sumei de Lei 200.

Dr. N. Cluj. Vă rugăm mai trimiteți încă 30 Lei. Oficiul parohial. Cămarzana. Am primit 200 Lei.

Dr. D. Cluj. Chităm primirea sumei de Lei 100.

Ș. Dej. Am primit abonamentul pe anul curent.

C. Cluj. Mai restati pe anul curent cu 130 Lei.

Z. Coasta. Chităm primirea sumei de 200 Lei.

P. Petroșeni. Am primit suma de 300 Lei.

Publicație de licitație

Pentru **exarendarea vămii pedului din orașul Blaj**, se va ține licitație în Blaj la 27 Decembrie 1927, Marți (a treia zi de Crăciun, în biroul avocatului arhidiecezan la orele 11 a. m.

Dreptul de a culege vama se va exarenda pe anul 1928. Prețul de strigare este 100,000 Lei.

Condițiunile de licitație sunt cele obișnuite și se pot vedea în biroul subsemnatului.

Blaj, la 15 Decembrie 1927.

Dr. Zaharia Boila
advocat

(200) 1-1

Calitate garantată!

Cozonaci și pâine bună

la sărbători numai acela va avea cine va cumpăra renumita făină din Banat dela

Ștefan Nyergeș, Blaj.

Prețuri extrem de ieftine!

(468) 1-?

Subsemnații cu inimă sfâșiată de durere, anunțăm tuturor rudeniilor, prietenilor și cunoșcuților, că iubitul nostru fiu, frate și cumnat

Septimiu M. Pop

teolog absolvent

după un morb greu și îndelungat, împărțășit cu sf. taine ale muribunzilor, și-a dat nobilul său suflet în mânele Creatorului, în etate de 23 ani, Joi, în 8 Decembrie ora 10 a. m.

Rămășițele pământești ale scumpului defunct se vor depune spre odihnă eternă Sâmbătă în 10 Decembrie 1927, la ora 2 p. m. în cimitierul gr.-cat din Sănmărtinul de câmpie.

Dormi în pace suflet blând, fără lacrimi, fără gând!

Sănmărtinul de Câmpie, la 8 Decembrie 1927.

Ana Pop, preoteasă văduvă, ca mamă

Aurel, Mărioara, Emilia, Cornel, frați și surori.

Minerva Pop n. Oneștiu, Gheorghe Cerghizan, cumnată și cumnat.

(201) 1-1

Administrațiunea cent. capit. — Blaj

No. 999/1927

Viticultor

Pentru postul de viticultor la vilele fundamentale se publică concurs cu termenul de 5 Ianuarie 1927. Retribuția anuală: locuință cu grădina, încălzit și luminat, apoi un iugăr sămănătură de cucuruz, 200 litre must, ținerea unei vaci cu vițal, 2 purcei de câte 6 luni și 3% din câștigul viței oluite. Pe urmă lunar: Lei 700 leafă, 5 feldere (75 kgr) grâu și tot atâta cucuruz. La cereri se vor alătura: 1) Extras de botez 2) Certificat de calificare, 3) Certificat de praxă

și 4) Atestat de moralitate dela preotul domiciliului.

Blaj, 9 Decembrie 1927.

Dr. Ambrosiu Cheșianu
adm. capitular.

108 2-2

Două milioane Lei pentru 40 Lei puteți câștiga cumpărând lozuri de ale „Ligei Culturale“. (Sprijinind cultura câștigați bani) De vânzare la Librăria Seminarului. Blaj

Strada Lunei 4. Fondat în 1872.

Turnătoria de clopote cea mai mare din țară.

Mașini de treerat

(257) 4-?

Tractoare

Motoare Diesel

Mașini de moară

Prețuri de fabrică originale — Condițiuni de plată favorabile
Soc. An. Română pentru comerțul de Mașini Agricole.

Telefon: 151.

CLUJ, str. Reg. Maria 45.

Telegrame: Locomobil.

Nou stoc de mărfuri

L. E.

Mare asortiment

de mantale pentru doamne, haine bărbătești pentru toamnă și iarnă, și stofe de mantale. Stofe bune și ieftine pentru copii și pentru uniforme de copii, precum și țoale, covoare și articli de căptușală se află permanent

□ □ în depozit la □ □

Numele firmei este garanță pentru calitate!

Cluj, Calea Regele Ferdinand, 13!

Depozitul fabricii de stofe Sibiu

Gromen și Herbert